

att framhålla, att boken blifvit tryckt på sachsisk mark och följaktligen borde behandlas efter sachsisk rätt och att saken för öfrigt vore preskriberad, eftersom nio eller tio år redan förflutit, sedan boken utkom. Berend von Melens vägran att återkalla smädeskriften blef så en af hufvudanledningarna till att förlikningen gick om intet.

De direkta upplysningar om libellen, som ur rättegångshandlingarna vunnits, voro sålunda, att den tryckts i Sachsen nio eller tio år före det på högsommaren 1537 hållna Köpenhamnsötet. Hildebrand fäste emellertid uppmärksamheten på ännu en omständighet, som kunde förmenas ha afseende på von Melens skrift. 1546 lät Gustaf Vasa som bekant utgifva ett till den tyska nationen ställt manifest, däri han vidlyftigt bemötte de beskyllningar, som under årens lopp utspridts mot honom i Tyskland och som i hög grad bidragit att inför den tyska opinionen framställa den svenske konungen i en misstänkt och förhatlig dager. I detta manifest beklagar sig konung Gustaf bl. a. öfver att han blifvit »med mongh beswärligt dichtet och lögnachtigt förtaal heskelige beförd och *affmålad*». Och detta om »afmålningen» utför han närmare: »Genom olijcht och illa skicket affcontrafeit haffue the vår Konungzlige Person fast i så måtto affmålet, at thet oss icke otilbörligen förtryta och beswärligen vara må, endoch wij thet ringe achta och oss lithet forirra kan, förty (Gudh thess loff) wij til vår Konungzlige Person aff then alzmechtige Gudh så skapade äre, at wij oss ther medh wäl benöija late; hwilke oss ock seedt haffue, the samma måge och kunne wäl döma om sådan smäligh målwärck, at thet icke oss uthan them, som thet haffue göra latet, til smäleik och skam är». Då Gustaf Vasa med sina ord om det beswärliga och lögnaktiga förtalet uppenbarligen åsyftar bl. a. Berend von Melens smädetrafik, ansåg sig Hildebrand kunna uttala den förmodan, att också »det smälige målverk», som i så hög grad väckte Gustaf Vasas vrede, härrörde från von Melen och förekommit i dennes tryckta skrift från 1520-talet. Några fullt bärande bevis för riktigheten af detta antagande kunde visserligen inte förebringas, men hypotesen föreföll tämligen plausibel, och i varje fall syntes det nu vara dubbelt beklagligt, att intet exemplar af herr Berends mångomskrifna smädestryck kunnat påträffas.

Jag beslöt sålunda att i samband med de forskningar rörande tyska stämplingar mot Gustaf Vasa, som jag vintern 1916–1917 bedref vid ett antal arkiv och bibliotek i olika delar af Tyskland, ägna min uppmärksamhet jämväl åt von Melens skrift och söka utröna, om icke trots allt något exemplar af densamma skulle stå att uppdrifva. Långe voro mina bemödanden förgäfvnes — så t. ex. genomgingos biblioteken i Rostock, Berlin